

neměli přístupu na nádraží, kam přiváželi potraviny maďarští konduktéři. Jak dovozeno, není skutková podstata přečinu řetězového obchodu naplněna skutečnostmi v rozsudku zjištěnými, takže výrok, uznávající obžalovaného tímto přečinem za vinna, spočívá na nesprávném použití zákona a jest zmatečným podle čís. 9 a) Šu 281 tr. ř.

Neobstála-li tato část výroku o vině, nemůže obstát ani další výrok, že obžalovaný jest vinen přečinem přímého předražování, a dlužno přisvědčiti vývodům stížnosti také, pokud poukazují zřetelně k námitce, že zákonná známka zřejmé přemrštěnosti ceny nedošla v rozsudku skutkového opodstatnění. Jelikož napadený rozsudek o povšechně pletichářské povaze obchodování obžalovaného neuvažuje a nezjišťuje skutečnosti, k této povaze poukazujících, nedostává se, bude-li výrok o přečinu řetězového obchodu zrušen, předpokladu, že obžalovaný obchodoval způsobem z rámce řádného obchodování se vymykajícím. Bez tohoto předpokladu nelze však obžalovanému upřítí nároku na přiměřený mírný zisk a na náhradu nákladů a bez něho možno zřejmou přemrštěnost prodejních cen obžalovaného odvoditi jen buď z nadměrnosti (nepřiměřenosti) jeho osobního zisku nebo — jelikož obchodoval za účelem vlastního zisku překupnického — z objektivní přemrštěnosti jeho cen nákupních a prodejních. Výše zisku obžalovaného a jeho přílišnosti nalézací soud nezjistil. Nevyšetřil ani nákupních cen, ačkoliv dosti značné rozpětí prodejních cen může poukazovati k tomu, že obžalovaný přizpůsobil výši prodejních cen různé výši cen nákupních. Rovněž neuvádí rozsudek (mimo poukaz, že řetězový obchodník nemá nároku na zisk vůbec), ze kterých skutkových předpokladů má za to, že prodejní ceny slaniny, lihu, tabáku, másla a vajec byly přemrštěny. A přemrštěnost prodejních cen mouky opodstatňuje napadený rozsudek toliko dalším poukazem, že mouka na lístky stála tehdy 5 Kč za 1 kg. Avšak nejvyšší ceny v tuzemsku stanovené jsou výrazem průměrných nákladů a zisků toliko pokud jde o zboží tuzemské výroby a nelze je beze všeho pokládati za přiměřené ceny také cizozemských výrobků, když výroba v cizině může se díti za podmínek podstatně jiných, než výroba domácí, a i náklady převodu na dovozce mohou býti v cizině v podstatě jinaké, než náklady převodu tuzemského výrobku. Nedožnal-li však znak zřejmé přemrštěnosti ceny žádného skutkového opodstatnění, pokud se týče opodstatnění chybného, spočívá i výrok o přečinu přímého předražování na skutkovém podkladě, jímž není pojem tohoto přečinu naplněn ve všech známkách zákonných, a jest výronem nesprávného použití zákona, takže i tento výrok je stížen zmatkem čís. 9 písm. a) Šu 281 tr. ř.

Čís. 2162.

Ochrana republiky (zákon ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n.).

Jde o zločin podle čís. 3, nikoliv jen o přečin čís. 2 Šu 15 zákona, upozorňoval-li komunistický řečník nováčky-komunisty, že budou vědět, proti komu mají zbraně použít.

(Rozh. ze dne 4. listopadu 1925, Zm I 418/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Liberci ze dne 14. dubna 1925, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným toliko přečinem podle §u 15 čís. 2 zákona na ochranu republiky a nikoliv zločinem podle §u 15 čís. 3 zákona, na který zněla obžaloba, zrušil napadený rozsudek a uznal obžalovaného vinným posléze uvedeným zločinem.

D ů v o d y:

Zjištěno jest, že obžalovaný dne 27. července 1924 na veřejné schůzi komunistické strany pravil ve své řeči k nováčkům mezi jiným toto: »Wir jugendliche Arbeiter, welche einrücken sollen, wir werden auch einrücken, wir werden auch mit dem Waffen umzugehen lernen, wir werden aber auch wissen, gegen wen wir sie zu wenden haben.« Nalézací soud shledal ve slovech těch pouze skutkovou povahu přečinu podle §u 15 čís. 2 zák. na ochranu republiky a nikoli zločin podle §u 15 čís. 3 zákona, spáchaný podle obžaloby tím, že obžalovaný slovy těmi podněcoval k vojenskému zločinu. Podle náhledu soudu jest prý projev obžalovaného příliš nejasným a neurčitým, než aby se v něm mohlo se vši určitostí spatřovati podněcování k vojenskému zločinu; slova ta opodstatňují prý spíše podněcování k jinému zločinu, než vojenskému, totiž ku zločinu vraždy vůči nositelům kapitálu, nepřátelům to mezinárodního proletariátu, zejména proti faktorům kapitalistického řádu hospodářského. Proti tomu uplatňuje zmateční stížnost státního zastupitelství právem důvod zmatečnosti podle čís. 10 §u 281 tr. ř. pro nesprávné podřadění v obžalobu daného jednání pod zákon. Stížnost zdůrazňuje právem, že slova obžalovaného nebyla řízena na všeobecnost blíže neurčenou, nýbrž že platila nováčkům, kteří měli nastoupiti vojenskou službu. Tuto okolnost rozsudek také zjišťuje a vychází to s naprostou určitostí z pronesených slov. Obrátil-li se však obžalovaný se svými slovy na nováčky, budoucí to vojíny, a pravil-li k nim, že budou vědět, proti komu mají zbraně použiti; je-li jisto, že obžalovaný jest příslušníkem politického směru, jehož cílem jest, jak soud správně vytýká, změna platného nyní řádu hospodářského a státního v republiku dělníků a rolníků násilím a terorem, tudíž revolucí; nelze-li dále podle zjištění soudu pochybovati o tom, že obžalovaný právě vzhledem k tomuto svému politickému smýšlení podněcoval ku vyvraždění nositelů a představitelů kapitalistického hospodářství, plyne ze všeho toho jedině možný závěr, pokud se týče je vším tím zároveň zjištěno, že podle úmyslu obžalovaného měli nováčci jako budoucí vojíni v dané chvíli použiti zbraní proti určité části svých spoluobčanů o své újmě a z vlastního rozhodnutí, tudíž vzhledem ku nyní platnému řádu právnímu a státnímu, proti uděleným rozkazům vojenským, pokud se týče za nejhrubšího porušení zvláštních povinností vojenských, jež plnění přísahou se zavázali (§ 142 a násl. vojenského trestního zákona) a jež plnění mají bezpodmínečně a bez ohledu na osobní přesvědčení a politickou příslušnost. Zjištěními rozsudkovými je tudíž opodstatněn předpoklad, že obžalovaný podněcoval ku zločinům vojenským, najmě ku porušení vojenské podřízenosti,

pokud se týče ku zločinu vzpoury (§ 159 písm. a) voj. tr. zák.). Na podkladě zjištěného stavu věci mělo býti proto jednání obžalovaného podřadeno správně čís. 3, nikoli jen čís. 2 §u 15 zákona na ochranu republiky. Důvod zmatečnosti čís. 10 §u 281 tr. ř. jest dán, důsledkem čehož bylo rozsudek jako zmatečný zrušiti a uznati obžalovaného vinným ve smyslu obžaloby.

Čís. 2163.

Ochrana republiky (zákon ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n.).

Prostředkem k hanobení státu mohou býti i útoky proti jeho orgánům. Jde tu o přečin §u 300 tr. zák., nese-li se při tom posluchačům poznatelný úmysl pachatelův výhradně k tomu, by útočeno bylo pouze na orgán státu, proti němuž projev míří; o přečin §u 14 čís. 5 zákona, když úmysl pachatelův čelí k tomu, by hanobením úkonu (projevu) ústavního činitele nebo úředního orgánu byla hanobena sama republika.

Málo blahovlnná kritika poměrů není ještě »hanobením« (§ 14 čís. 5 zákona), jímž jest úmyslné snižování vážnosti.

Spadá sem, vytyká-li pachatel způsobem pravý stav zkreslujícím a zkručujícím republice, že nekoná povinnosti k strádajícím občanům.

Nespadá sem výrok, že se tu soudí dle starých zákonů z doby Marie Terezie, pronesený bez vědomí o jeho způsobilosti hanobiti republiku.

S hlediska §u 18 čís. 1 zákona stačí již vážné znepokojení i jen části obyvatelstva kraje nebo místa; ji tvoří i nezaměstnaní.

Pojem »zástupu« (§ 39 čís. 2 zákona).

Bylo-li proneseno více výroků v těsné souvislosti, nemusely býti proneseny se stejným zlým úmyslem.

(Rozh. ze dne 4. listopadu 1925, Zm II 280/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním ličení zmateční stížnosti obžalovaného a státního zastupitelství do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 14. dubna 1925, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným přečinem podle §u 14 čís. 5 zákona na ochranu republiky a přestupkem podle §u 18 čís. 1 téhož zákona a pokud jím byl v jiném směru podle §u 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro přečin podle §u 14 čís. 5 zákona na ochranu republiky, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Po stránce hmotněprávní vytyká stížnost obžalovaného rozsudku nesprávné právní posouzení zjištěného skutkového stavu s hlediska §u 14 čís. 5 zákona na ochranu republiky, ježto prý rozsudek nerozlišuje mezi republikou a jednotlivými jejími orgány, běře útoky proti jednotlivým orgánům státu, spadající pod předpis §u 300 tr. zák., za trestné útoky na stát sám a jako takové neprávem je podřaduje předpisu §u 14 čís. 5